

1., A két oszlopban betűket látsz. Írj melléjük 3 olyan betűt, amelyek az oszlopban levőkkel értelmes szavakat adnak. A két oszlopba más - más 3 betűs kiegészítést írf!

H M

B N

F D

Zs T

2., Találd ki, hogy a pontok helyére milyen szónak kell kerülnie!

32 (bába) 31

37 (□□) 5

3., LÓ KALAND - Ebből a két szóból, ha összeolvasod őket, és átrendezed betűiket, egy szó lesz: kandalló. Hát a következőkből milyen szavakat lehet gyártani?

a) BAL IZOM b) FELE ONT c) RAB KÁDI

4., Új szót kapsz, ha ékezetet teszel a magánhangzóra. Próbálf magadtól is ilyen szavakat kitalálni!

rak hat mez bal nyel bab

5., A következő szavakban földrajzi neveket találsz elrejtve. Melyek ezek?

BABAKONYHA _____

KALAMAJKA _____

FEGYŐR _____

BEGERJED _____

6., Bátrabb - e a vakmerő a bátornál? A választ keresd meg a rejtett szövegben!

A vakmerő nokav rem, men ajtál a tlyészev, men si ajdut im itegenyef.

A bátor nogyan lój ajdut tim tatzákocok, sigém gáveleb a ebtet.

7., Az eszperente nyelv neves íróink kedvenc szórakozása volt. Csak egyetlen magánhangzót használtak fel, ez pedig az "e" volt.

Kösd össze a szavakat az eszperentéül megfogalmazott jelentéssel!

Szófogadó - mellette melegedsz telente -

kályha - kellemetlen kevert szer, melyet beteg vesz be -

orvosság - engedelmes -

esernyő - szerkezet, mely reggel csengetve felkelt -

fejtörő - mennycseppek ellen felemelt nyeles, feszes, fekete lepellel fedett szerkezet -

ébresztőóra - rejtelmes jelek, melyeket meg kell fejtened -

8., Keresd meg és írd le a szavakat eszperente nyelven!

gólyák = _____

lépcső = _____

hajnal = _____

tájkép = _____

- emeletes verebek -

- emeletre ezen egyenesen mehetsz fel -

- reggel kezdete -

- festett hegyek, berkek, fellegek -

□□□.jutalom

□□□.kiadó

□□□.kereskedő

□□□□..jelző

□□□□.kár

□□□□.oltó

□□□□.vész

hó□□□.

sár□□□.

tűz□□□

futó□□□□..

tábor□□□□..

öröm□□□□

vég□□□□□□

homok□□□□□

felleg□□□□□.

11., Keresd meg a következő szavak közös előtagját!

□□..lencse □□..szerenád □□□comb

12., Keresd meg a következő szavak közös utótagját!

tánc□□□ bér□□□ köröm□□□□.. gyöngy□□□

13., Szóbarkácsolás

1. Megadtam 11 szót:

1.1 A feladat: minden szóból kivenni egy betűt úgy, hogy a maradék is értelmes legyen.

1.2 A kivett betűket olvasd össze sorban, így egy tizenkettedik szót fogsz kapni. Írd le az így kapott szót!

1.3 A kapott tizenkettedik szóból is vedd ki egy betűt, így egy tizenharmadik szót fogsz kapni!

Írd le a kapott szót!

Az utóbbi kettő ráadásul eszperente, azaz magánhangzóként csak e - t tartalmaz.

KÍSÉRET □□□□□
PEREC □□□□□
PLATINA □□□□□
SZÉKHELY □□□□□
ÜGYELET □□□□□
HAJTÓ □□□□□
FELESÉG □□□□...
PÁRTA □□□□□
MÉRLEG □□□□□
KERET □□□□□
BUNDA □□□□□

13., Mi a közös a szavakban?

ALPOK LAPOK POLKA PAKOL

14., Hány keresztnév olvasható ki a következő szóból?

OLAJOSKANNA

15., Helyezd el az ábrákon megadott betűket az üres négyzetekbe úgy, hogy vízszintesen és függőleges irányban 1-1 értelmes hárombetűs szót kapj!

a) AADDÓÓÓR

A		
	Ó	
		A

b) AAABKLÓPR

		L
	R	
K		

16., Melyik sor tér el a másik négytől valamiben? Mi ez a tulajdonság?

1. RAJKÓ - PARAJ
2. KATLAN - LAKAT
3. TAMARA - JÁRTAM
4. ROSTÁL - PIROS
5. ZACSKÓ - MASZAT

17., Képezz a szavakból új szavakat úgy, hogy a betűk közé egy "M" betűt helyezel!

a) DÉZSA b) KOROS c) DOB d) TEREK e) HAVAS f) MEGÉR g) BABA

18., Fejezd ki mindegyik kifejezést egy szóval, amely a "LAP" szót tartalmazza!

- fejünkön hordjuk
- újság
- sekélyes
- szobor alja
- lelkiismeretes
- evező

19., Rendezd át az alábbi szavak betűit, úgy, hogy más jelentésű értelmes szavakat kapj!

- a) APÁLY -
- b) KORSÓ -
- c) PALA -
- d) BOLYAI -

20., A következő feladat megoldásához vedd elő Magyarországról egy térképet! Kövesd végig a mesében említett földrajzi helyeket, vajon igaz dolgok szerepelnek a mesében?

9.1 Csali mese: Ferkó a mesében ötször füllentett. Keresd meg ezt!

De jó volt amikor nyár volt, és mi csónakkal útra keltünk. Baján szálltunk vízre hajnalban, és estére lecsurogtunk Dunaújvárosig. Közben napoztunk és gyönyörködtünk a tájban. De szépek voltak is a fák a Duna és a Tisza összefolyásánál. Ebédelni kikötöttünk, és a Dunából frissen kifogott tonhalból készítettünk halászelevet. Nagyon finom volt. Délután elhajóztunk Dobó István vára mellett. Úgy elfáradtam, hogy hiába vettem elő este a sátorban Fekete István Kincskereső kisködmön című könyvét, az első két oldal után elaludtam.

Ezt a kirándulást jövőre is megismételjük!

21., A következő badar mesében 5 fiú és 5 lánynév található. Keresd meg ezeket!

"E mesebeli rénszarvas kapálta másnak a földjét. Sokan nagyon szívesen hallgatták, miközben tíz halász lógatott hálót a tóba. A vezérhalász kérte a rézfúvósok fölvonulását, de azok ott óhatatlanul megfáztak volna, ezért nem jöttek. Érthető, hogy a halász kiabál: intő példa ez mindenkinek."

22., Írd az ábrába a szótöredékeket úgy, hogy értelmes szavakat kapj eredményül!

A szótöredékek: AD, AR, ÁD, ÁR, CS, KOB, LAG, NY, B, T

A	L				
	A	L			
		A	L		
			A	L	
				A	L

23., Van 7 betű ami római számnak is felfogható: I, V, X, L, C, D, M. A következő szavakból a bennük lévő római számok levonása után értelmes szavakat kapsz. Melyek ezek?

-MILLIÁRD

-ÓRIÁS

-FILLÉR

-MECSET

-CSACSI

-DIÁKOS

-AKCIÓ

-DELTA

-LECKE

24., Fejezd ki az állításokat vagy fogalmakat 1-1 megfelelő szóval! A szavakat olvasd össze és egy újabb szót kapsz! Pl. : több ágú evőeszköz + ruhát tisztít = villa + mos a kapott új szó villamos

a) rágószerve + kacat

b) parányi + felső végtag

c) ételízesítő + erőd

d) állóvíz + bő hellyel rendelkező

e) lélegzik + volánnál ül

25., Hány értelmes szót tudsz leolvasni a következő összetett szavakból?

a) LÉGITÁRSASÁG

b) NÉVELŐ

c) HÓDMEZŐVÁSÁRHELY

d) GÉPLAKATOS

e) ALAGÚTÉPÍTÉS

f) HADSEREGTÁBORNOK

g) IRODALOM

26., Az alábbi szavakban 1-1 betű elhagyásával új értelmű szavak jönnek létre. Melyek ezek?

-megafon

-ablak

-karcolás

-kendő

-ügyelet

-aszfalt

-kugli
-óriás
-szekrény

-terhel
-bolyt

27., Keresd meg a következő 3-3 szó közös előtagját!

a) □□□..ruha,	□□□.séta,	□□□.hajó
b) □□□.kor,	□□□.macska,	□□□bor
c) □□□.lencse,	□□□.szerenád,	□□□comb
d) □□□.verseny	□□□.zavar,	□□□robbanás
e) □□□.sikló,	□□□.jegyzet,	□□□járás

28. Készíts a szavak betűinek felhasználásával 1-1 értelmes szót!

a) PÁLINKA	b) TETSZEM	c) SZANDÁL	d) TÁVIRDA
e) ETELKÖZ	f) KARNAGY		

29., Rakj ki a megadott betűkből értelmes szavakat! Melyik a leghosszabb?

- a) A É O C K N P R Sz
b) A A E E B K K L R T

30., 1. Vannak olyan szavak, amelyekből 1-1 értelmes szót kiemelve a maradék szintén értelmes szóvá illeszthető össze.

Pl. : KAPARÓKANÁL = PARÓKA + KANÁL
TAKARTA = KAR + TATA

30. 2. Folytasd a feladatot!

d) Ruhadarab: o,a - □□□□□..

e) Szerszám: a,a,á - □□□□□.

**49., Olvasd el figyelmesen a szószerkezeteket, s eszedbe fog jutni róluk egy-egy összetett szó!
(a közvetett kérdés segít!)**

fúrt agyú - Milyen ember? □□□□□□□□□□□□.

veszett eszű - Milyen ember? □□□□□□□□□□□□.

ordító farkas - Milyen hideg? □□□□□□□□□□□□.

elzárja a vizet - Milyen réteg? □□□□□□□□□□□□.

égeti a szemet - Mi a foglalkozása? □□□□□□□□□□□□.

látta a madár - Milyen kenyér? □□□□□□□□□□□□..

elválik a magva - Milyen barack? □□□□□□□□□□□□.

süti a nap - Milyen vidék? □□□□□□□□□□□□..

hirtelen hűtött - Milyen hús? □□□□□□□□□□□□.

óráközi szünet - Hány perc? □□□□□□□□□□□□.

a dió ehető része - Mi? □□□□□□□□□□□□.

az ajtó kilincse - Mi? □□□□□□□□□□□□.

A ceruza hegye - Mi? □□□□□□□□□□□□.

A tó partja - Mi? □□□□□□□□□□□□.

Az asztal fiókja - Mi? □□□□□□□□□□□□.

50., "d□□.l" -es kiegészítő

Sok szó kezdődik d-vel és végződik l-el. Melyikhez milyen kiegészítés felel meg?

A nyáj délben □□□□□

énekek □□□□□

szöveg nélkül □□□□□

halkan énekel □□□□□

bőrtömlős hangszeren □□□□□.

veri a dobot □□□□□

nevet □□□□□□.

többször dob □□□□□□□□

51., Haladj csigavonalban a négyzetrácsok között a kétjegyű betűtől! Ceruzával rajzold be az útvonalat, majd visszafelé haladva megkapott szavakat írd le!

G	Ó	D	Z	I	K	M	A	H
O	S	M	A	D	Z	A	G	A
F	Z	E	D	Z	P	E	B	R
A	D	I	R	B	Z	D	O	A
S	Z	D	O	H	A	A	D	D
SZ	E	L	Y	G	E	A	S	Z

Megfejtés:.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

52., Milyen emberre mondják? Írd le!

Csigalábon jár. □□□□□□□□□□□□

Éjjeli bagoly. □□□□□□□□□□□□

Farkas lakik a gyomrába. □□□□□□□□

Bakot lő. □□□□□□□□□□□□

53., Ezekből a mondatokból - ha figyelmesen olvasod őket - azt is megtudod, hogy kinek vagy kiről szólnak.

Valaki haragszik rám. □□□□□.

Lehet feladni lemezeket postán? □□□□□.

IA	DI	CS	ER
ER	ST	ME	T.

1. Ismert játék a szólánc is, amikor csak egy betűt változtatunk meg.

Pl.: hal - hat - tat - tét - vét - vet - cet. Juss el a *póktól a rákig, a süntől a sasig, a sejtől a borzig!* Toldd meg a sort egy-két példával!

2. Egy-egy betű megváltoztatásával készíts szóláncot céltól célíg!

bab - bor, búza - dara, mag - mák, sarj - birs

3. A nyolcból kettőt-hármat magához vonz. Mik miket? Összetett szavakat fogsz kapni.

homok, gyapot, gyöngy, kristály nap, óra, üveg, víz

4. Félrevezető: Van egy összetett szavunk, amelyet tréfásan így is magyarázhatunk:

"nemesfémből való csapadék". **Mi a keresett szó, mit jelent valójában?**

5. Mondás álruhában Egy létező közmondást álcáz ez az alliteráló változat: **TASAK TALÁL TOLDOZÓANYAGOT**

Az ugyanazzal a betűvel kezdődő szavak vagy rokon jelentésű megfelelőkként helyettesítik az eredeti mondás elemeit, vagy valamilyen módon utalnak rájuk. "Leplezd le" az "álruhás" mondást!

59., Ikerszó-összerakó

D É F L L O R R T U Ü

Ezekből az ábécérendbe szedett betűkből összerakható egy ikerszó. Melyik ez a szó, és mit jelent? Írd le helyesen és foglald mondatba!

Az egészséges nemzetiségnek ... egy főkísérője a nemzeti nyelv, mert míg az fennmarad, a nemzet is él, bármi sínylődve is sokszor ... , de ha az egyszer elnémul, akkor csak gyászfüzrt terem a hon, mely a voltakért szomorúan eregeti földre ... lombjait." (Széchenyi István: Hittel)

"Vedd el a nemzet nyelvét, s a nemzet megszűnt az lenni, ami volt: nyom nélkül elenyészik, beleolvad, belehal az őt környező népek tengerébe." (Tolnai Vilmos: Halhatatlan magyar nyelv)

"A különböző nyelvek melegéből keltek ki a különböző népek, melyeket az atyafiság és az együttes érdek alapján a közös szó szervezett nemzetekké. Velünk is ez történt.

A magyarságot is az atyafiság és az együttes érdek alapján a sors verte egybe; hazát a bátorsággal irányzott életösztön szerzett neki, de nemzeté a magyar szó teremtette. Mint jelképes erő és hatalom, a magyar szó nekünk a legnagyobb ereklje. Kegyelet, hűség és becsület illeti őt." (Tamási Áron)

"Csak anyanyelvemen lehetek igazán én. Ennek mélységes mélyéből buzognak föl az öntudatlan sikolyok, a versek. Itt megfeledkezem arról, hogy beszélek, írok." (Kosztolányi Dezső: Erős várunk a nyelv)

"Az a tény, hogy anyanyelvem magyar, és magyarul beszélek, gondolkodom, írok, életem legnagyobb eseménye, melyhez nincs fogható. Nem külsőséges valami, mint a kabátom, még olyan sem, mint a testem. Mélyen bennem van, vérem csöppjeiben, idegeim dúcában, metafizikai rejtélyként." (Kosztolányi Dezső: Ábécé a nyelvről és lélekről).

"Egy népet nem a testi hasonlóság, hanem a közös múlt, a hasonló gond, az egy haza levegője egyesít s választ el egy más múltú és más jelenű néptől.

Magyar az, akinek nyelve és esze magyarul forog. Becsületesen nem lehet más vizsgát találni arra, hogy kit tartsunk igazán magyarnak. Nem könnyű vizsga ez.

Sokkal nehezebb annál, ami elé a fajta testi jegyeinek kutatói állítják az embert. Itt a lelket kell kitenni." (Illyés Gyula: Ki a magyar?)

